

LA VEU DEL CENTRE CATALÀ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

En lo local del CENTRE CATALÀ, Passatge del Crèdit, n.º 7, 1.ª, y Baixada de Sant Miquel, 5, 1.ª

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona un mes. 0.50 Ptas.
Un trimestre en lo restant de la Península. 1.50 »
Un trimestre al estranger (U. P.) 2.25 »
Un número solt. 0.10 »

Desde avuy LA VEU DEL CENTRE CATALÀ, que vé á suplir lo *Butlletí* publicat fins ara, sortirà regularment cada dissapte.

A tots los Srs. Socis del Centre se 'ls considera subscriptors, á menos que manifestin no voler serho. A tots y á cada un d' ells, además se 'ls encarrega especialment que fomentin la subscripció, passant á aquesta Administració nota de las que fassin.

Igualment se considera subscriptors á tots los Srs. Socis corresponsals, als quals se fa lo mateix encàrrech que als residents á Barcelona.

En la Administració de LA VEU DEL CENTRE CATALÀ existeixen una vintena de colleccions completes del *Butlletí* que ha publicat lo CENTRE desde sa fundació. Los que vulguin adquirirne alguna, podrán obtenirla al preu de cinch pesetas cada una de las deu primeras que se demanin. Quan ne quedin sols deu, s' augmentará lo preu.

Existeixen, además, colleccions de la segona época del *Butlletí*. Aquestas se cedirán al preu de tres pessetas cada una; preu que també se augmentará á mida que vagin sent escassas.

Als que vulguin adquirir alguna collecció, donchs, los interessa donarse pressa.

Lo Regionalisma y lo «Centre Català.»

Al entrar la nostra modesta publicació en campanya, lo primer que li pertoca es orientarse y examinar fredament y ab serenitat lo camp en que te d' operar. En lo present article anem á exposar lo resultat del nostre primer reconeixement del terreno.

D' algun temps á n' aquesta part s' ha posat de moda lo Regionalisme, y la major part de la gent ab qui 's tracta, no tenen inconvenient en dirse de baix en baix catalanistas ó regionalistas. Regiona-

listas clarament se diuen los republicans que forman en lo bando d' en Pi y Margall, densá que han arreconat lo pacte sinalagmàtic commutatiu y bilateral. No menys regionalistas volen ser los partidaris del absolutisme, sòls que volen que 'ls furs dependeixin de la gracia del monarca. Si examinem los periódichs polítichs que 's publican á la capital de Catalunya, no 'n trobarem quasi ni un sol que en sas pàginas no hagi fet ab més ó menos salvetats declaracions regionalistas. Lo decá de tots ells, lo «Diari de Barcelona», no sòls se diu partidari del Regionalisme, sino que fins alguna vegada ha volgut agafarne la batuta. En la «Dinastia», en la «Vanguardia» y fins en lo «Barcelonès», s' hi poden llegir párrafos dels que 's desprenen simpatias envers los nostres ideals. Es inútil que anomenem aquells periódichs que com lo «Diluvio» y la «Reinaixensa» se declaren obertament regionalistas, y es aixís mateix inútil que esmentem, que aixís los òrgans carlins com lo «Federalista» quan sortia se diuen ó 's deyan partidaris del Regionalisme.

Si examinem atentament lo fet y volem arribar á las causas de tal moda, no 'ns será pas difícil descubrilas. Alguns dels periódichs á quins hem aludit, aixís com las agrupacions que 'ls segueixen, senten verdaderament lo Regionalisme, pero no logran ficar-se completament dintre de son camp, porque no han sapigut encara despendres de molts prejudicis que 'ls ha fet naixer l' ordre d' ideas avuy dominant, ni curarse de vicis que han adquirit vivint dins del unitarisme. Creuen, per regla general, que totas las qüestions socials han de mirarse á través del mateix prisma ab que las miran las escolas

centralisadoras, y estan encara subjectes al vici de la intolerancia. Altres dels dits periódichs y llurs partits, al dirse més ó menys obertament regionalistas, no fan res més que imitar á las Sirenas de la mitología. Veuen que 'l Regionalisme es una forsa, y pretenen utilitzar-la en benefici propi.

D' aquestos darrers no tenim perquè ocupármosen, puig coneixentlos, com los coneixem, no 'ns toca més que agraïrlos lo be que 'ns fan al reconeixerns forts y creúrens capassos de salvarlos de la anemia que 'ls aniquila.

Dels primers nos ne ocuparem no una, sinó moltes vegades, puig si 's logrés treurels los prejudicis que 'ls perturban, y comunicarlos la hermosa virtut de la tolerancia, foran elements dels de més valua pera la nostra causa.

Lo «Diari de Barcelona», y en especial son il·lustradíssim Director; la «Veu de Monserrat» y 'l valent canonge que la porta, per exemple, senten tot lo carinyo que pot sentirse al Regionalisme, pero 'ls prejudicis de que no estan lliures, arriban á ofegarlo alguna vegada, y la falta de tolerancia lo desvirtua quasi sempre. Acostumats á veure que dins del unitarisme la llibertat degenera en llicencia y lo autoritarisme en tiranía, creuen que 'ls dos elements son inharmonisables é incapassos de conciliació, y debent, per tant, óbtar per un ó altre, se decideixen per l' autoritarisme. Per aquesta sola decisió queda ja desvirtuat lo seu Regionalisme, puig que la primera, la més transcendental de las ventatjas de aquest sistema es la harmonisació, la conciliació de aquells dos elements. Influhits per las prácticas mezquinas dels partits uniformadors, no saben ser tolerants ab los que com ells no pensan, y essent monárquichs y católichs, no creuen que pugui treballar per la patria y pel progrés general qui no sigui tan católich ó monárquich com ells. No comprenen la llibertat verdadera, y fins que arribin á fersen cárrech, estan condemnats á que llur treball y 'ls fruyts de llur talent quedin improductius. Lo mateix, exactament lo mateix passa á la «Espanya Regional», y lo mateix, exactament lo mateix, encara que en sentit invers, passava al «Federalista» y passa á la agrupació que representava. Papas blanchs los uns, y Papas roigs los altres, se creuen ab facultats y ab jurisdicció pera excomunicar als que no acceptan las ideas y principis que respectivament professan.

Y lo pitjor del cas es que, com los vicijs y defectes son encomanadissos, altres manifestan també iguals prejudicis y volen presentarse com intolerants sens que 'ls ho dicti 'l seu enteniment ni ho sentin en lo seu cor. Periódichs hi ha regionalistas, que redactats per lliure-pensadors volterians, per masons y fins per ateos, creuen, no obstant, darse tó mostrant iguals recels é igual intolerancia que los que de bona fé aixís ho senten. Y com es propi dels comedians y dels neófits exagerar las ideas, los que se troban en las condicions que acabem d' indicar, portan fins á la exageració més inverossímil los papers que representan. Fentho aixís creuen que

anirán be, y s' enganyan de mitj á mitj. Per més que fassin, no poden deixar de mostrar las orellas, com l' ase de la falla, y si aquells á quins voldrian afalhar no 's fan d' ells, los desprecian los que ab ells tenen comuns molts punts de vista, pero, á diferencia d' ells, los posan á la llum del dia.

Tots los elements als que acabem de passar revista, sens negar que poden fer be á la causa regionalista, especialment los que van de bona fe y sens hipocressias, no son pas los que han de portarla endavant ni menys dirigir-la. Tot lo més podrán dirigir als que ab ells estigin completament conformes: lo que es lo mateix que dir, que poden formar un partit dins del Regionalisme, pero no condensar aquesta gran aspiració.

Lo Regionalisme, per principis y per temperament, ha de ser eminentment tolerant. Escola oposada, aixís en lo fons com en la forma, al unitarisme centralisador, ha de tenir fe en sos fins y en sos procediments, que no son altres que la llibertat y la expansió de totas las activitats, aixís las individuals, com las corporativas. En son seno, donchs, ha de admetre als que de més distinta y fins oposada manera sentin y pensin, sens exigirlos sinó que estiguin d' acort ab sos grans ideals y medis pera realitzarlos. Si las Societats y Estats s' organissessin regionalment, no desapareixerian pas las grans lluytas d' ideas y de sentiments que sempre han agitat al món, produhint en certas épocas mártirs, y omplintlo altrás vegades de sanch y de llagrimas, puig que tals lluytas son inherents á la naturalesa humana, y fins son en la major part dels casos signes de vida y de robustesa. L' ideal regionalista no es pas lo de ferlas desapareixer, sino lo de temperarlas y suavisarlas per medi de la tolerancia; es la supressió de la lluyta armada y l' augment de la competencia pacífica. Tal es lo fi mes transcendental del Regionalisme.

A tals principis ha obehit desde sa fundació lo CENTRE CATALA, si be que, com compost d' hòmens formats y educats dins del ordre d' ideas oposat, no pretén pas haver portat una marxa perfecta. Tolerant y expansiu, ha tingut sempre las portas obertas de bat á bat á tots los que aspiran á la regeneració de la nostra terra pel camí del Regionalisme, sens preguntarlos tan sòls quinas sos llurs opinions, sentiments ó crehencies en altrás materias, y no sòls los ha tingut y 'ls te obertas las portas, sinó que ha portat á sos mes alts cárrechs á socis de totas opinions. Son primer president va ser En Frederich Soler, la personalitat que está avuy mes alta dins del renaixement literari, y quals ideas políticas que no amaga son las republicanas avansadas, essent suplert al terminar lo temps de son cárrech per lo Excm. Sr. D. Joaquim Maria de Paz, quals antecedents é ideas son completament oposats als d' En Soler, si be que ab ell y ab nosaltres coincideix en voler pera 'l nostre pays la organització regionalista. Substituhit per En Valentí Almirall durant una curta temporada que per assumptos de familia degué abandonar lo cárrech, va entrar per elecció ordina-

ria anual á ocupar-lo En Manuel de Lasarte, oposat de idees al Sr. de Paz, y al acabar lo temps normal de la presidencia, va ser elevat á la mateixa En Eussebi Güell y Bacigalupi, quals idees son á poca diferencia las del Sr. de Paz, es á dir, monàrquicas y conservadoras. Terminat l' any del Sr. Güell, va ser elegit En Enrich Batlló, que, conseqüent ab lo sistema que s' ha imposat per sa modestia, no va acceptar lo càrrech, y llavors va pujarhi l' actual President, quals idees republicanas y avansadas son ben conegudas, puig que jamay las amaga, essent la terminar la primera temporada de son ofici reelegit pera l' any que corre. Lo mateix que ab la Presidencia s' ha fet sempre ab los demés càrrechs del CENTRE, y en son CONSELL hi han estat constantment representadas totas las tendencias politicas, filosóficas, socials y religioses.

Y la marxa del CENTRE ha sigut sempre la mateixa, puig que aixis los Presidents monàrquichs y conservadors, com los republicans y avansats, han sapigut fins ara guardar la tolerancia, que es la base del nostra sistema, y no divorciarse dels temps d' avuy. Y los Srs Socis s' han trobat igualment bé baix la direcció dels Srs. Paz ó Güell, que baix la dels Srs. Soler, Lasarte ó Almirall, puig los basta que siguin regionalistas, tolerants y d' antecedents coneguts en la vida pública. Los únichs que fins ara no han pogut surar en lo CENTRE, y que es de esperar no surarán jamay, son los aventurers de la política ó de cosas pitjors que la política, que no puguin presentar antecedents bens clars y sense sombras.

Aixis com en la designació de personas lo CENTRE ha fet la propaganda del exemple, aixis mateix la ha feta en los actes realisats. Baix totas las presidencias que ha tingut fins ara, s' ha presentat constantment lliberal y expansiu, com correspon á una població tan avansada com la de Barcelona, en la qual te sa residencia. Durant lo temps presidencial del Sr. Soler va ferse lo primer programa, que va fixarse luego y accentuarse en lo según Congrès Catalán celebrat en temps de la del Sr. de Paz. Durant la curta temporada que aquest va estar impedit per assumtos privats, va declararse lo CENTRE polítich y va acomodar son programa á la nova situació, que va aclarirse completament durant la presidencia del Sr. de Lasarte en la *Memoria* portada á D. Alfons XII, qual *Memoria* fou acceptada per las presidencias sucesivas, que l' han anada glosant y comentant en tots llurs actes, desde 'ls discursos del señor Güell en lo dinar donat á la Comissió que va pasar á Madrid y en la vetllada en obsequi al poeta premiat per lo CENTRE en los Jochs Florals, fins al de presa de possessió de la actual presidencia per lo señor Almirall y als escrits que referents al assumpto ha publicat aquest en lo *Butlletí*. Tots aqueixos actes han estat inspirats en lo mateix esperit de expansió, avens y tolerancia, sens que en ells hi influhis gaire lo modo de veure particular del President baix quina direcció s' han portat á efecte.

Las esmentadas circumstancias y la regla de conducta en que fins ara s' ha inspirat lo CENTRE fan

que, no per mérits especials ni per coneixements que passin de la mida, sigui lo verdader representant del Regionalisme á la nostra terra. Per aixó es considerat com la Casa pairal del Catalanisme regionalista. Los que no saben prescindir de llurs idees particulars ó no logran ser tolerants, podrán formar fracció ó partit dins del Regionalisme; no condensarlo. Tots ells, empero, á mes ó menos tardar tindrán de acullirse al seno de la Agrupació que 'ls uneix á tots puig que sab' practicar la santa virtut de la tolerancia. Y n' estem ben segurs: quan vinguin dias de proba, cap d' ells deixarà de recordarse de que 'l catalanisme te una Casa pairal, quals fonaments son la llibertat, l' avens y la tolerancia, y tots ells vindrán á buscarhi lo xupluch que sempre 'ls oferrim.

Per tot lo dit no 'ns fan cap por las dissidencias ni 'ls maneigs de cap agrupació que contra nosaltres se formi. Tenim lo que cap d' aquestas pot ni podrá tenir. Tenim bandera, y lema. Lo lema diu: «Catalunya y avant.» En la bandera hi hem escrit desde la fundació del CENTRE: «Llibertat, avens y tolerancia.»

¿Qui será que al crit de «Catalunya y avant,» no voldrá contribuir á la gran obra de redimir la pàtria cautiva, per medi del Regionalisme, podent tenir conciencia de que al ferho porta la seva petita pedra al edifici del progrés general?

La setmana política.

Tot sembla que va preparantse entre los que desde Madrid s' han imposat la noble y jamay ben ponderada tasca de feros felissos, pera lo próxim part, que tindrà efecte, á primers de Desembre, ó sigui pera la obertura de las Cámaras; cosa que 'ns tindria molt sens cuidado, si no fos per alguna nova calamitat que desde lo santuari de las lleys nos remetin. Tots ells esperan lo que dirán los generals Casola, Lopez Dominguez, Salamanca ó qualsevol altres que lo país paga y manté per quant los necessita y ells se empenyan no sòls en cobrar, sino en manar y fer del país alló de *enganyat y pagat l'œuvre*, ab seguritat de que no faltarán discursos, crits, protestas y algun desafió, sent lo camp del honor lo restaurant de Lardhy, y com sempre encaminat tot á procurar 'l..... *quitate tú, para que me ponga yo*.

La premsa va ocupantse encara de lo de Marruecos, y en veritat que tal assumpto no deixa de revestir en los moments actuals alguna importancia. Lo que va comensar per un presentiment del govern, creyentse que al emperador Muley-Hassan li había arribat la hora de traslladar son esperit al seno de Alá, y tement que sa mort portés trastorns y la perduda pera España del territori africá, envianthi tropas per si fossin necessarias, ha acabat per ara curantse lo emperador, (de lo que 'ns alegrem,) y havent fet preparatius també Italia y Fransa; resultant de tot aixó, que está gestionantse la celebració de una Conferencia, que sembla tindrà lloch á Madrid, de representants de las nacions europeas, pera discutir los interessos de tals nacions respecte al continent africá.

La importància de la qüestió marroquí estriba en que la iniciativa de la Conferència la han portada Anglaterra y Alemanya y si 's tenen en compte los desitjos y aficions que ostensiblement han manifestat las duas nacions, y las rivalitats existents avuy entre las potencias, una petita indiscreció diplomàtica pot enredar lo assumptu y tenir conseqüències poch agradables; fentse mes temibles encara, dada la poca idoneïtat del actual ministre d' Estat y lo dúctil com ningú a las influencias alemanas.

Molts periòdichs madrilenys sembla que s' esgarifan de lo que ha vingut a donarse 'l nom de assumptu Caffarel, y creyem que no 'ls assisteix la rahó, puig aquí ja estem acostumats a vurer cosas tan grosses. Havem vist entre altrás a un alt empleat vendre credencials y no cintas vermelles com lo francès Caffarel, y sobre tot havem vist anar aquest a la presó y aquell a casa seva quant bé li semblava.

Lo dia 15 va terminar las sessions lo «Congrés literari-artístich» que ha funcionat, com tot, en la gola de Espanya, no recordantse per res los congressistas de que hi ha altrás literaturas regionals a més de la castellana. Lo més important pera los polítichs ha sigut un discurs que en lo dinar que va celebrarse al final de dit Congrés, pronunciá lo gran orador Castelar, motiu avuy de molts comentaris. Sembla que D. Emili no está avuy per alló que deya en 'l any 73, que no votaria *jamás, jamás, jamás*, una república unitaria, puig avuy no sols la predica sino que ja brinda per la Regència. ¡Aixó es ser polítich!, deuran dir segurament los sen partidaris. Y nosaltres diem ¿Quan tornarà a equivocar-se D. Emili?

De segur que nostres llegidors recordarán lo gran burgit que va armarse sobre los alcohols alemanys; puig lo govern va pendre la salvadora mida de... nombrar una comissió, que la componan los senyors Moret, Puigcerver, León y Castillo, y Navarro Rodrigo, la que ha determinat per avuy esperar informes dels centres tècnichs, y un altre dia redactar las basses de la ponencia, formulant més tart lo projecte de Moret, que falta saber si sortirà, per més que la opinió general reclami alguna mida. Resultat: estém ab los alcohols alemanys ni més ni menos que com estavem.

L' últim Consell de Ministres no va ser altra cosa que una especie de capa tirada als ulls dels infelissos que, no desenganyats encara, crehuen en los remeys que poden donarnos los actuals polítichs. Lo Sr. Sagasta, que no ha complert cap de las promesas sobre reformas políticas, y que no las complirà tampoch, va donar poca importància a aquestas, pero en cambi molta a las reformas administrativas. ¿Y qué? preguntem nosaltres. ¿S' haurá moralisat la administració després que D. Práxedes hagi donat importància a las ditas reformas, en projecte etern, s' entén?

Vaja, ara si que los pagesos no podran queixarse, y si ho fan será per vici. En lo *Paraninfo* de la Universitat Central se está discutint en informació oral la qüestió agraria. Molts discurssets, molt acusar de

dessidiosos als governs, molt reclamar protecció pera la Agricultura; mes, com sempre, aquesta quedarà abatuda y plena d' impostos, havent de entregar al Estat molts propietaris las fincas per no reeditar aquestas lo que importan las contribucions. No obstant, poden esperarse que ab un real decret la filoxera desapareixerá; lo mildew quedarà suprimit; sortiran canals de riego, se trobaran bons fons y tot anirà be.

Ja sabem per boca d' un ex-ministre, lo Sr. Romero Robledo, lo que pot donar de si lo partit que mana, y en conseqüència los demés que volen ferho, per mes que no necessitavam que 'ns ho diguessin puig fà temps que ho sabiam.

Lo ex-ministre en qüestió, lo dia de la arribada del *jefe* dels reformistas, Sr. Lopez Dominguez, pronunciá un discurs en lo que va fer constar, que lo govern, ab la sana intenció de disoldre lo partit reformista, li oferí la embaixada de París y la cartera de Guerra al Sr. Lopez Dominguez; la clausura de las actuals Corts, y 30 diputats en las noves. També va dir que no 's va contentar lo partit reformista, puig lo que volia era senzillament la Presidencia y 8 carteras. ¿Que tal? ¡Si será llest lo pollo antequerá! Pero sucseheix que no se sab si admirar la frescura del orador ó la *desfatxatès* del Govern, al prejutjar si en las eleccions que tindrian que celebrarse, surtirian 30 diputats dels que ell volgués. De aixó pot dirse que es la apologia millor que pot ferse de la farsa Parlamentaria.

Tampoch nos extranya la debilitat del Sr. Sagasta, sempre ostensible ab las faltas que cometen la gent de sabre, pujantseli a las barbas quan los hi ha donat la gana.

Respecte al assumptu de la Exposició Universal, fora de Barcelona ningú se'n recorda. Ni tan sols nos venen protecció los diaris del *oso* y del *madroño*, puig cap ne parla ni per incidencia; lo que proba evidenment que no 'ns tenen enveja per los resultats que ha de proporcionar a Catalunya.—Z.

NOTICIAS Y COMENTARIS

Als nostres col·legas en la premsa que 'ns han tornat lo carinyós saludo que varem dirigirlos, los hi agraïm sentidament. Als que no han correspost per passions petites los compadeixem del fons dels nostres cors.

Si alguns s' han proposat no anomenarnos jamay, ho sentim per la poca perspicacia que demostran. Sa resolució es filla del mateix ordre de id·as que fa que la perdiu, al veurers perseguida, cregui que amagant lo cap y enseyant tot lo cos, queda salvada del cassador que la busca. Si s' han figurat que no anomenantnos nos deixaran aïslats, lo temps los demostrará que s' enganyan.

Nosaltres, per lo contrari, amichs com som de la discussió, no sols anomenarem sino que 'ns ocuparem fins d' aquells dels nostres col·legas que no nos anomenan a nosaltres, y ho farem sempre que creguem que 'ns convé. Com que no tenim cap bro-

sa que 'ns fassi coure l' ull, podrem procedir sempre ab tot desembrás y ab la seguretat que dona la persuació de que la rahó està de part nostra.

¡Apostem á que envejarán la nostra situació los dits colegas!

La Renaixensa fa 'ls següents justos y acertats comentaris á un article publicat per *El Esdandarte* de Madrid, sobre «La crisis obrera á Catalunya»: «Y no te d' arribar un dia en que 'l pais trevallador se moguí en la defensa de sos interessos, escombrant á tant y tant confeccionador de frases com rebull per Madrid, vivint ab la esquena dreta? ¿No te de arribar may en el turno pacífico de los partidos, lo moment en que governi 'l pais y 's dongui las lleys que á éll li convingan, y envie á la barra dels acusats als que explotan la nació y la degradan y la fan lo despreci de las nacions civilisadas?—Perque no sabem si mereix altra cosa mes que despreci 'l pais que 's deixa arrancar la vida miserablement per quatre explotadors, tenint ell tots los elements necessaris pera constituhir un poble digne y lliure.»

Tot aixó està molt be, perfectament be. Pero, preguntem nosaltres ¿te autoritat pera dirho un diari redactat, segons confessió propia, per empleats del Ajuntament fusionista, es á dir, agent del govern central á Barcelona, y per altres que, no sentho encara, aspiran á serho? ¿No comprén lo nostre colega que los que cobran, sigui com se vulgui, no poden may representar al pays treballador que paga?

Puig que, al nostre concepte, no hi ha cap diferencia de viure ab la esquena dreta á Madrid ó á Barcelona, y puig que tots convenim en que la *empleomania* es un dels grans mals d' Espanya, l' unich medi de posarhi remey, es no fiarse de ningú que tingui empleo. Lo demés son subterfugis y cabilotats interessadas.

Per lo molt que estimem al nostre pays y á la nostra causa nos fa mal que lo que no està innocent vulgui tirar la primera pedra. Als tals los recordem la parabola de la Biblia.

Ha mort en Gratallops (Tarragona), lo Dr en medicina D. Andreu Guiamet y Domenech.

Lo Dr. Guiamet havia en sa joventud militat en lo partit republicà y era ardent defensor de la forma federal.—Vá pendrer una part molt activa en los successos que precediren al any 1868, que li valgueren cruhentas persecucions y 'l desterro de la mare pàtria.—De retorn á Catalunya se retirá de las agitacions de la vida política en 1874, dedicantse als estudis científichs, y entrá poch després, en 1880, á formar ab entusiasme en las filas del catalanisme del que ha sigut ferm defensor fins als darrers dias de sa existencia.

Lo Dr. Guiamet va figurar com á membre del Primer Congrés Catalanista.—Era soci delegat de la Associació d' Excursions Catalana, y corresponsal del CENTRE CATALÀ desde sa fundació, y en sa numerosa y escullida Biblioteca figuravan tots los periódichs y llibres catalans que veyan la llum pública.

Sentim de tot cor la perduda de nostre volgut consoci y enviem nostre sentit pésam á sa atribulada familia.

Tenim á la vista un periódich nou que desde lo moment ha merescut ja tota nostra simpatia. Nos referim á la «Papellona» de Buenos-Ayres. Com la «Gralla» de Montevideo y com sa precursora la «Aureneta» (de Buenos-Ayres mateix), vé la «Papellona» á servir de llás de unió á la colonia catalana de la República Argentina y á recordar á tots y avivar en llurs pits lo sagrat foch del amor á la llunyana y desgraciada pàtria. Ben vinguda signi tan estimable companyona al camp catalanista. Son lema es lo nostre «Catalunya y Avant.» En lo primer número, únich qu' hem rebut, comensa la publicació d' una galeria de retratos y biografias de catalans ilustres residents en lo Sur América obrint la série lo Dr. Puiggari, quins datos biografichs hem llegit ab orgullosa satisfacció.

Amiga la «Papellona» d' honrar nostras grans figuras, nos ha donat á coneixer á nosaltres al Doctor esmentat, gloria de Catalunya en aquellas apartadas platjas, així com, publicant diferents grabats (d' esmerada execució) referents á las festas organisadas en Hostalrich en honor de nostre consoci lo popular mestre en Gay-Saber y fundador del modern Teatre català. En Frederich Soler, serveix de introductora en lo Nou Mon de lo nom y fama de nostra gent ilustre, fent que sian allí admirats de propis y estranys.

Saludem donchs ab efussió la visita ab que nos ha favoregut, y desde avuy conti com amiga seva á LA VEU DEL CENTRE CATALÀ.

S' ha publicat un suplement al Cartell del Certamen convocat per lo «Casino Provensalench» de San Martí de Provensals. Dit suplement anuncia un premi de la Excm. Diputació Provincial al autor de la millor Memoria sobre lo «Passat, present y pervindre probable de las industrias de la comarca de San Martí», y altre del Diputat provincial del Districte al que més bé dessennrotlli lo tema «Paralelo entre la protecció y lo lliure cambi; ventatjas é inconvenients d' abdos sistemas».

Los cartells obran en la Secretaría del CENTRE á disposició dels senyors Socis que vulgen enterarsen detalladament.

No solsament en la mare pàtria es ahont se ren-deix tribut á las lletras catalanas. Avuy lo Renaixement ha atravesat lo mar y comensa á mostrarse en la jove América ab més entusiasme, si cab, que en la vella Catalunya. Lo «Rat Penat», Associació catalanista fundada recentment á Montevideo, entra á la vida ab un dalit que poden envejar sas germanas d' aquí, y tracta de celebrar la vinent diada de Nadal ab una festivitat que recordi l' amor á la terra catalana. Al efecte crida á tots los escriptors amants de nostra literatura pera que concorrin als primers Jochs Florals que s' haurá celebrat en lo Sud América, y obra já en nostre poder lo Cartell de

convocatoria que no publiquem per lo curt del espay de que podem disposar, y que trobaran com los anteriors en Secretaria nostres consocis.

Desitjem de tot cor que la festa sigui lluhida y envihem nostres lleals aplausos al «Rat Penat» de Montevideo.

La discussió que ha tingut lloch en lo Constituent del Cantó suís de Uri, al objecte de conservar ó suprimir la *Landsgemeinde* (Assamblea popular,) ha sigut llarga é interessant.

Los partidaris de la supressió (M. M. Meier, Nager, y Gerig) han calificat la *Landsgemeinde* de institució antiquada, gracias á la qual, son una minoria de ciutadans presents á la assamblea los qui votan las lleys y procedeixen á las eleccions, per que es quasi impossible en aquell pays de montanyas, que los habitants de localitats apartadas puguin assistirhi; sembla, donchs, mes conforme á la teoria actual dels drets populars, que 's dongui al poble per complert lo dret real de sufragi pera votar en lo poble de cada hù, (commune.) Eventualment se proposá que lo vot en la Comune fos al menos introduhit pera las lleys y ordenanzas d' aplicació general y, ó bé transportar lo lloch de la *Landsgemeinde* de Altorf á Amsteg, ó bé abonar als ciutadans los gastos de transport per compte del Estat. M. Gerig ha demanat per últim, irònicament sens dupte, que cada 10 anys fós aquella convocada á Audermatt en la vall de Urseren, es á dir á l' altre extrem del Cantó de Uri.

Los partidaris de la conservació de la *Landsgemeinde* (M. M. Bissig, G. Muheim, Kempf, Schieli, coronel Arnold y Dr. Schmied,) han insistit sobre las consideracions següents: La *Landsgemeinde* existeix fa ja sis sigles, essent una institució molt volguda al poble de Uri, y ordinariament está freqüentada quan menos tant com las assambleas comunals, y una senzilla consideració de comoditat no deuria prévaleixer sobre aquets fets adquirits, tant menos quant las novas vías de comunicació han facilitat notablement la circulació dintre 'l Cantó, y ademés la discussió pública te grans ventatjas pera un poble petit que no pot seguir de molt aprop totas las qüestions administrativas.

En la votació s' ha acordat la conservació de la *Landsgemeinde* per 14 vots contra 3, y sobre la proposició de M. G. Muheim, s' ha acordat fer obligatoria pera 'ls ciutadans, la presencia á la *Landsgemeinde*.

Nosaltres, com á regionalistas, nos donem la enhorabona per tal resultat, perquè las *Landsgemeinden*, dels petits Cantons Suïssos son la institució més poética que 's conserva, puig que uneixen la tradició, (contan sigles d' existencia), ab las aspiracions més nobles que respecte al pervenir tenen los més gelosos de la dignitat dels pobles.

SEGON CERTAMEN LITERARI DE MALGRAT

ANY 1887

I. *Una flor natural*, premi d' honor y cortesia, ofert per la Comissió organitzadora; será otorgat al autor de la millor poesia qual assumpto 's deixa á lliure elecció dels poetes. Aquell que resulti guanyador d' aquest premi ne farà present á la dama de sa elecció, la qual será proclamada Reyna de la festa y entregará los demás premis als autors que 'ls hagin guanyat.

II. *Un objecte d' art ab los atributs de la industria, comers y agricultura*, premi ofert per lo Magnífich Ajuntament de Malgrat; será adjudicat al autor del millor treball que 's fassi cárrech del decahiment del comers en aquesta vila, y medís més apropósit pera fomentarlo.

III. *Premi ofert per lo Excm. Sr. Gobernador Civil de aquesta Provincia*, s' otorgará al autor de la millor poesia dedicada á las virtuts de la familia Catalana.

IV. *Fueros de Cataluña*, per Coroleu y Pella; *Crónica del Rey En Pere e de sos antecessors passats*, per Bernat Descloit; *Crónica del Rey D. Pere IV. escrita per ell mateix*; y *Crónica d' En Muntaner*, premi ofert per la Excm. Diputació Provincial de Barcelona, aplicable al autor del millor Estudi sobre l' industria de la pesca en nostra costa de llevant y medís de fomentarla.

V. *Altre objecte d' art*, ofert per lo Cassino Malgratench; al autor del millor treball en vers que més fassi ressaltar la influhencia que ha tingut lo desenrotllo de totas las virtuts socials y avensos científichs en lo benestar de la generació actual.

VI. *Un artístich joyer*, premi ofert per lo Excelentísim Sr. D. Enrich de Orozco, Diputat á Corts per aquest districte; s' otorgará al poeta que millor canti «La Gratitut y lo que á ella obliga.»

VII. *250 pesetas en melódich*, ofertas per D. Joseph Prats, fill de Malgrat; al autor que ab més claretat desenrotlli lo següent tema: «Instalació, marxa, régimen y recursos ab que conta l' hospital enclavat dintre 'l terme de Malgrat.»

VIII. *Un escut d' or y argent ostentant los atributs ó armas de Catalunya*, premi ofert per lo Centre Català de Malgrat; adjudicable al poeta que millor fassi ressaltar la influhencia que la rassa catalana ha imprés en la civilisació en general.

IX. *Un objecte d' art*, premi ofert per alguns socis del Cassino Mercantil d' aquesta vila; al poeta que millor canti las glorias del sabi frenólech y eminent naturalista D. Mariano Cubí y Soler, fill de aquesta vila.

X. *Un cetrill d' argent*, premi ofert per alguns aficionats, s' adjudicarà al autor de la mellor poesia humorística.

XI. *Un para-llamps d' or y argent*, premi ofert per D. Jascinto Montanyola; s' otorgará al autor de la millor oda á Franklin.

(Seguirá.)

SECCIÓ D' ANUNCIS

TALLERS

DE

FUNDICIÓ DE FERRO Y BRONCE

Y CONSTRUCCIÓ DE MÁQUINAS

DE

VALLS GERMANS

Carrer Campo Sagrado, 19, ensache S. Antoni

BARCELONA.

D. VALENTÍ ALMIRALL, desde principios del any corrent, ha tornat á obrir son despaig de advocat, especialment pera consultas, juntas, tranzaccións, apelacions y ju-
dicis orals.

*Horas de despaig de 10 á 12 del matí y de
2 á 4 de la tarde.*

Carrer de la Princesa, 25, 2.º

PROPAGANDA CATALANISTA.

Periódichs y revistas catalanistas.

La España Regional, revista —Tres pessetas per trimestre.

L' Art del Pagès —Revista agrícola.

La Renaixensa, diari.—6 pessetas trimestre.

Butlletí del «Centre Català de Tarrasa.» 1'50 pessetas trimestre.

Lo Somatent, diari de Reus.—3'50 ptas. trimestre.

La Veu del Camp, setmanari de la «Catalanista» de Reus.—2 rals al mes; 20 á 1' any.

La Veu de Montserrat, periódich de Vich —0'50 pessetas al mes.

La Il·lustració catalana, periódich ilustrat.—4'50 pessetas trimestre.

Cronicas Catalanas.

Crónica del rey en Pere é dels seus antecessors passats, per Bernat Desclot. un tomo de 384 planas, 6 pessetas.

Crónica del Rey en Pere IV lo Ceremoniós ó del Puñyalet, escrita per lo mateix monarca —*Relació sumaria de la antiga fundació y cristianisme de la ciutat de Barcelona*, per Esteve Gilaber-Bruniquer. Las duas crónicas forman un tomo de 416 planas, 6 ptas

Crónica de Ramon Montaner, un tomo de 640 planas, 9 ptas.

Historia de Catalunya, escrita en catalá per D. Antoni Aulestia. —Preu del primer tomo, 5 pessetas.

COLMADO DEL CRÉDITO

Passatge del Crèdit, 5.

Panallets de Massapá llegitim de Toledo á 5 rs. lliura.

Jerez llegitim á 8 rs. ampolla.

J. GOST

Taller de ebanisteria pera la construcció de objectes

DE

FOTOGRAFÍA.

Barbará, 13, entresol.

IGRAN ÉXIT!
obtingut per lo paper de fumar
«PLANAS»

Las inmillorables condicions d' aquest paper li donan un envegable crèdit y son sa major recomendació.

Se troba de venta en tots los estanchs, kioscos y demás llochs de costum.

Depósit: Unió, 2.

Poesía del Regionalisme

Discurs llegit en la inaugural del CENTRE CATALÁ del any corrent, per son President.

Un quadern (tiratje á part del Butlletí).

Preu, pessetas 0'25.

L' Espagne telle qu' elle est, per V. Almirall. Edició de París, (Nouvelle Librairie Parisienne.)

Preu á París, Frs. 3'50.

Llibrerias de Verdaguer y Piaget, Rambla del Mitj.

PRODUCCIÓ DIARIA

DEU MIL KILOS DE PAPER

BALDOMERO LLOPIS GUIX

Representant de la casa Olalde y C.^a

DEPÓSIT Y DESPATX

Cervantes, 3. BARCELONA.

Papers pera imprimir litografiar y embalatje

Sobres y paper pera escriure.

JOSEPH GÁLGERAN MONTANER

Passatge del Crèdit, 6, 4.^{rt}

Despatx d'assuntos judicials.—Realisació de crèdits de difícil cobro.—Administració de fincas.

DE 9 A 11.

JAUME DAMIANS

SASTRE DE MIDA

Carrer Nou de Sant Francesch, 5, 2.^{on}

Sessió inaugural del Centre Catalá, del any corrent (1887-1888).

Butlletí, contenint la Memoria, Poesias y Discurs presidencial.

Preu, pessetas 0'50.

GRAN FÁBRICA DE LICORS

DE

TARRAGÓ Y C.^a

4, Carrer Aurora, 4.

Gran fábrica de corretjas pera máquinas

Y TOTA CLASE DE GUARNICIONS PERA CABALLERÍAS

DE

MANUEL ROCA

RIERETA, N.º 23.

FABRICA DE SABÓ DE TOTAS CLASSES

y depósit d'olis refinats

DE

ALBERT CARBÓ

Fábrica y despatx, JUNQUERAS, 4.

Venta en grós y á la menuda.

JOSEPH RUIZ.

ENCUADERNADOR. Rull, 2

Encuadernacions de luxo y sencillas

Llibres ratllats pera 'l comers, Mostruaris
albums, etc., etc.

RESTAURANT-PELAYO

Obert totas las horas del dia
fins la una de la nit.

S'admeten abonats y se serveixen cuberts desde 2'50 ptas, en lo establiment, y desde 4 pts, fora d'ell.